

UZASADNIENIE

Wody rzeki Odry znajdują się ciągle w stanie znacznie podwyższonych wartości parametrów biologicznych i fizycznochemicznych, niż powinno to wynikać z naturalnych uwarunkowań dla tej rzeki. Nie należy wnioskować, że katastrofa minęła, ponieważ jej przyczyny i skutki ciągle są w Odrze widoczne. Świadczą o tym przede wszystkim wysokie wartości wskazujące na zasolenie oraz na mętność wody w rzece, na całym jej odcinku. Z dokonanych analiz można wyciągnąć wniosek, że poziom zasolenia Odry jest nadal znacznie przekroczone. Również wartości innych parametrów fizycznochemicznych wskazują na przekroczenia. Nie są one w ogóle charakterystyczne dla wód śródlądowych. Wskaźniki biologiczne wskazują również na zły stan ekologiczny. Ten zły stan wynika głównie z wysokiego poziomu troficznego wód krytycznego odcinka Odry i korzystnych dla rozwoju organizmów będących wskaźnikami tego stanu, wartości związków chemicznych. Ogólny stan Odry, który określić należy jako zły, wynika z masy ścieków oczyszczonych i nieoczyszczonych zrzucanych bezpośrednio do wód rzeki. Na zły stan rzeki Odry wpływa także brak skutecznego mechanizmu samooczyszczania rzeki.

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 1963), zwana dalej „ustawą o rewitalizacji”, koncentruje swoje uregulowania na konglomeracie inwestycyjnym, pomijając zaś cel kluczowy - doprowadzenie do możliwości przywrócenia mechanizmów samooczyszczania się rzeki. Ani określenie kazuistycznego katalogu inwestycji o charakterze budowlanym ani tym bardziej powołanie uzbrojonej formacji - Inspekcji Wodnej, nie przyczyni się do szybkiego polepszenia stanu wód rzeki Odry. Najskuteczniejszym sposobem przeciwdziałania ponownemu wystąpieniu katastrofy powinny być działania naprawcze, które można by podjąć w możliwie najbliższym czasie. Priorytetem powinno zaś być określenie katalogu grup działań zapewniających możliwie efektywne przeprowadzenie działań pro-przyrodniczych, właściwych dla funkcjonowania wód płynących i możliwie jak najszybsze wprowadzenie mechanizmów pozwalających na samooczyszczenie się wód rzeki Odry. Najważniejszym działaniem powinna być eliminacja zanieczyszczeń, które są głównym powodem katastrofy, jaka się wydarzyła latem 2022 r. Konieczna jest zatem weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych, względem ilości zrzucanych ścieków w odniesieniu do aktualnego przepływu wody w Odrze.

Dodatkowo w związku z wystąpieniem w 2024 r. powodzi na terenach dorzecza Odry niezbędne jest także podjęcie działań mających na celu zwiększenie ochrony przed wystąpieniem tego zdarzenia w przyszłości. Dlatego działania na rzece Odrze związane z odbudową jej ekosystemu oraz działania mające na celu ochronę przeciwpowodziową powinny być ze sobą spójne. Tym samym zagadnienia związane z gospodarką wodną rzeki Odry i jej problemami powinny być rozpatrywane kompleksowo z uwzględnieniem różnych potrzeb i zagrożeń.

Z uwagi na powyższe projekt ustawy zakłada wprowadzenie przede wszystkim następujących zmian:

- 1) określenie katalogu działań inwestycyjnych mających na celu zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej. Przedmiotowe działania uzyskają możliwość skorzystania z dofinansowania z budżetu państwa i uproszczenia w ramach postępowań administracyjnych związanych z realizacją inwestycji;
- 2) określenie katalogu rodzajów działań obejmujących grupę działań renaturyzacyjnych a także grupy innych działań mogących zapewnić poprawę stanu środowiska rzeki Odry w celu doprowadzenia do jak najszybszego oraz najefektywniejszego samooczyszczania się wód. Przedmiotowe grupy działań uzyskają odpowiednie dofinansowanie a także uproszczenie w ramach postępowań administracyjnych związanych z realizacją inwestycji;
- 3) ustanowienie specjalnego cyklicznego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych. W projekcie ustawy będzie przewidziany odrębny - względem uregulowań ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem wodnym”, przegląd pozwoleń wodnoprawnych oraz pozwoleń zintegrowanych na wprowadzanie ścieków do wód na obszarze dorzecza Odry.
- 4) likwidację Inspekcji Wodnej jako wyodrębnionej formacji na rzecz wzmocnienia potencjału personalnego i finansowego kontroli w gospodarowaniu wodami.
- 5) uchylenie przepisów określających katalog inwestycji dla Odry, a tym samym wprowadzającym odrębności przy realizacji takich inwestycji.

Szczegółowe wyjaśnienie potrzeby wprowadzenia poszczególnych zmian przepisów.

W **art. 1 projektu ustawy** przewiduje się wprowadzenie następujących zmian w **ustawie o rewitalizacji**:

Zakłada się zmianę tytułu ustawy przez wskazanie, że projekt ustawy dotyczy szczególnych rozwiązań podejmowanych w zakresie gospodarki wodnej związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa rzeki Odry po powodzi, która miała miejsce we wrześniu 2024 r., oraz po katastrofie ekologicznej z 2022 r.

W związku z wystąpieniem powodzi w Polsce w 2024 r. konieczne jest podejmowanie działań w zakresie gospodarki wodnej mając na uwadze, że szczególnie istotne jest zapewnienie odpowiedniej ochrony społeczeństwa przed powodzią. Tym samym działania związane z rewitalizacją rzeki Odry powinny odbywać się z poszanowaniem przedmiotowych kwestii. Z uwagi na zmianę zakresu przedmiotowego ustawy o rewitalizacji rzeki Odry niezbędna jest zmiana jej tytułu.

W **art. 1 w pkt 1 lit. a** ustawy o rewitalizacji zakłada się zmianę zakresu przedmiotowego ustawy.

Przedmiotowa zmiana dotyczy określenia zakresu „inwestycji dla Odry”. Dotychczas przedmiotowe inwestycje miały na celu poprawę warunków środowiskowych rzeki Odry w zakresie ilości i jakości

wody w tej rzece, a także środowiska wodnego oraz zwiększenie możliwości retencjonowania wody na obszarze dorzecza tej rzeki. Tym samym dotychczas do „inwestycji dla Odry” były zaliczane przede wszystkim działania o charakterze retencyjnym, a także mogące doprowadzić do dalszej regulacji rzeki. Takie określenie katalogu „inwestycji dla Odry” doprowadziłoby do wprowadzenia ułatwień dla niewłaściwych inwestycji. Odpowiednie wydaje się ułatwienie realizacji takich inwestycji, które mają przede wszystkim na celu poprawę ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry lub potencjału wód dorzecza Odry do samooczyszczania się wód, stabilizacji odpływu, stanu ekologicznego wód, ochrony zasobów wodnych, warunków środowiskowych w zakresie ilości i jakości wody w tej rzece oraz warunków do renaturyzacji. Tym samym zmieniono zakres pojęcia „inwestycje dla Odry”.

W związku z powyższym projekt ustawy nie będzie dotyczył wyłącznie odbudowy środowiska wodnego rzeki Odry po katastrofie, która miała miejsce w 2022 r., ale także będzie zawierał dedykowane rozwiązania związane ze zwiększeniem ochrony przeciwpowodziowej.

Bardziej szczegółowe uzasadnienie zmian w zakresie inwestycji dla Odry przedstawiono w wyjaśnieniach do art. 2 ustawy o rewitalizacji.

Zakłada się **uchylenie art. 2, art. 4 i art. 24 i zmiany w art. 3** ustawy o rewitalizacji w celu usunięcia, co do zasady, odrębności przewidzianych dla dotychczas ujętych w ustawie o rewitalizacji inwestycji dla Odry, które obejmują przede wszystkim działania stricte hydrotechniczne. Ocenia się, że obecnie ujęte w tej ustawie inwestycje nie przyczynią się do zapewnienia odpowiedniej ochrony wód rzeki Odry, w szczególności nie wpłyną pozytywnie na zdolność do samooczyszczania się rzeki. W związku z powyższym zakłada się rezygnację z odrębności dla tych inwestycji (51 przedsięwzięć inwestycyjnych), które miały przyspieszyć i ułatwić ich realizację. Przedmiotowe odrębności dotyczyły:

- 1) możliwości stosowania przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 274) – (art. 4 ustawy o rewitalizacji);
- 2) skrócenia terminów na wydanie dla inwestycji dla Odry określonych rodzajów decyzji, a także wprowadzenia rygoru natychmiastowej wykonalności dla decyzji inwestycyjnej (art. 4 ustawy o rewitalizacji);
- 3) zapewnienia możliwości uzyskania dofinansowania na realizację inwestycje z budżetu państwa, przyznawanych w formie dotacji (art. 3 ustawy o rewitalizacji i art. 24 ustawy o rewitalizacji).

Działania renaturyzacyjne nie zaburzają ciągłości morfologicznej, poprawiają stan morfologiczny z uwagi na zróżnicowanie struktury koryta, poprawiają potencjał dla migracji organizmów wodnych, nie generują dodatkowych procesów erozji dennej poniżej podejmowanego zabiegu. W przypadku budowli hydrotechnicznych, mających na celu np. piętrzenie wód, konieczne jest stosowanie zabiegów minimalizujących lub kompensujących, aby przedsięwzięcie nie stało w sprzeczności z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Natomiast w przypadku działań renaturyzacyjnych wymogi

RDW spełnione są w pierwszej kolejności, zapewniając co najmniej potencjał do osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego.

Należy wskazać, że usunięcie katalogu dotychczasowych inwestycji dla Odry nie przyczyni się do braku możliwości ich dalszej realizacji. Projekt ustawy wskazuje, że dla tych inwestycji nie będzie można już skorzystać z ułatwień proceduralnych i nie będzie można skorzystać z uproszczonego trybu uzyskiwania decyzji wymaganych przed rozpoczęciem realizacji danej inwestycji. Zakłada się, że realizacja tych inwestycji będzie mogła być kontynuowana po spełnieniu wszystkich wymaganych prawem decyzji i pozwoleń.

Zakłada się dodanie **art. 2a do ustawy o rewitalizacji** mając na celu określenie katalogu grup działań, które mogą być zaliczone do inwestycji dla Odry.

Do inwestycji dla Odry będą w szczególności mogły być zaliczone działania:

- 1) przeciwpowodziowe;
- 2) utrzymaniowe, o których mowa w art. 227 ust. 3 Prawa wodnego;
- 3) o charakterze renaturyzacyjnym;
- 4) mające służyć ochronie zasobów wodnych;
- 5) stabilizujące.

Przedmiotowa zmiana związana jest z zapewnieniem odpowiednich instrumentów prawnych dla przedmiotowych grup działań mających na celu ich dofinansowanie i usprawnienie realizacji, co przewidują odpowiednio **przepisy zmienianego art. 3, a także dodawanych art. 4a i art. 4b ustawy o rewitalizacji** (które zostały szczegółowo opisane w dalszej części uzasadnienia).

W pierwszej kolejności należy wskazać na rozszerzenie zakresu inwestycji, które mogą być realizowane na podstawie przepisów projektu ustawy, o inwestycje przeciwpowodziowe. Mając na uwadze potrzebę zapewnienia odpowiedniej ochrony przeciwpowodziowej mieszkańców przez odbudowę zniszczonych urządzeń wodnych oraz wykonanie odpowiednich nowych budowli przeciwpowodziowych celowe jest także zapewnienie odpowiednich uprawnień dla tego rodzaju inwestycji.

Należy wskazać, że działania renaturyzacyjne mają następujący pozytywny wpływ na stan wód rzeki Odry, m.in. w następującym zakresie:

- 1) kreują nowe warunki, nowe nisze ekologiczne, które stanowią: refugia dla wszystkich organizmów zwierzęcych, miejsca do rozmnażania (tarliska dla ryb, miejsca rozwoju larw owadów czyli pokarmu ryb, miejsca rozwoju chronionych mięczaków np. skójki gruboskorupowej), siedliska dla chronionych gatunków roślin typowo rzecznych, np. włosieniczników;

- 2) pozytywnie wpływają na proces samooczyszczania wody poprzez skracanie w uregulowanych odcinkach długości spirali, w spiralnym obiegu materii w rzece;
- 3) przez zastosowanie o zróżnicowanej wielkości substrat dna pozwalają na sedymentację do osadów dennych właściwie wszystkich rozmiarów aluwii, zarówno organicznych i nieorganicznych, tworząc w tych miejscach substrat do rozwoju roślinności wodnej;
- 4) stabilizują warunki tlenowe w rzece poprzez dominację roślin naczyniowych, nie doprowadzając do zakwitów wody prowadzących z jednej strony do odtlenienia wody, z drugiej do przetlenienia wody;
- 5) przez rozwinięcie w biegu rzeki roślinności, wprowadzanie żwiru i kamieni różnicuje się prędkość prądu wody oraz tworzy się doskonale refugia dla narybku wszystkich gatunków ryb, szczególnie tarliska żwirowe zagrożonych wyginięciem ryb łososiowatych i jesiotrowatych oraz tarliska roślinne dla ryb karpowatych, okoniowatych, szczupaka i innych gatunków fitofilnych, ariadnofilnych itd.;
- 6) przez stosowanie deflektorów, sekwencji bystrzy i plos doprowadza się do zróżnicowania morfologii koryta, w przekroju poprzecznym i podłużnym, co przekłada się na stabilizację warunków hydrologicznych, wzrost zróżnicowania środowiskowego, a co za tym idzie wzrost bioróżnorodności;
- 7) przez zróżnicowanie fizyczne koryta rzeki dochodzi do zmiany warunków biologicznych i ekologicznych, co wpływa na polepszenie stanu równowagi ekologicznej i tym samym zbliża daną jednolitą część wód powierzchniowych do osiągnięcia stanu ekologicznego dobrego lub bardzo dobrego, co jest wymogiem Unii Europejskiej określonym w RDW.

Należy wskazać, że spośród rodzajów działań określonych w ust. 1 w art. 2a konkretne działania przewidziane do realizacji zostaną określone w rozporządzeniu, które zostanie wydane przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Tym samym katalog rodzajów ww. działań będzie stanowił materię ustawową. Natomiast przesądzenie możliwości realizacji konkretnych działań na warunkach określonych w ustawie nastąpi przez ujęcie określonego działania w przepisach rozporządzenia. Dodatkowo rozporządzenie przesądzi o lokalizacji planowanych działań na obszarze dorzecza Odry.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej przy wydaniu aktu wykonawczego uwzględni wpływ danych inwestycji na poprawę środowiska rzeki Odry, ochronę jej zasobów, bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, a także uwzględni bezpieczeństwo korzystania z wód oraz zachowanie funkcji i przeznaczenia wód.

W **art. 3** ustawy o rewitalizacji zakłada się zapewnienie dofinansowania dla wszystkich nowych rodzajów „inwestycji dla Odry” wprowadzanych w art. 2a projektu ustawy. Należy wskazać, że

poprzedni katalog inwestycji (inwestycje wymienione w art. 2), który jest uchylany, był również oznaczony jako „inwestycje dla Odry”. Tym samym same oznaczenie inwestycji, które mają zostać dofinansowane nie ulega zmianie.

W związku z dodaniem w art. 2a ustawy o rewitalizacji rzeki Odry przepisu z publikatorem Prawa wodnego, w art. 3 ust. 3 ustawy o rewitalizacji rzeki Odry należy dodatkowo wykreślić publikator Prawa wodnego.

W **dodawanym art. 4a** zakłada się określić odrębności dla nowych inwestycji dla Odry, które mają przyspieszyć realizację inwestycji.

Przedmiotowy przepis wprowadza szczególne uregulowania terminów powiązanych z inwestycjami dla Odry, w szczególności zakłada się, że

- 1) sprzeciw, o którym mowa w art. 423 ust. 2 Prawa wodnego, będzie wnosił 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia wodnoprawnego
- 2) sprzeciw, o którym mowa w art. 118 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), będzie wnosił się 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska,
- 3) decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach będzie wydawana w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku.

Przedłużanie przedmiotowych terminów będzie możliwe tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach. W przypadku niezłatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej będzie musiał wskazać te „szczególnie uzasadnione przypadki w ramach zawiadomienia o przedłużeniu terminu. Zawiadomienie będzie przekazywane również do organu wyższego stopnia w celu oceny zasadności przedłużenia terminu załatwienia sprawy.

Przedmiotowe rozwiązanie ma wpłynąć na terminowego załatwianie spraw.

Ponadto zakłada się przyznanie inwestorowi uprawnienia do stosowania do inwestycji dla Odry przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 274), tzw. specustawy przeciwpowodziowej. W celu ustalenia, czy inwestor ma zamiar zastosować przepisy ustawy przeciwpowodziowej będzie on obowiązany przedkładać organowi prowadzącemu postępowanie złożony przez siebie wniosek o zastosowanie specustawy przeciwpowodziowej.

W **dodawanym art. 4b** zakłada się wprowadzenie regulacji, które będą pozwalały jednoznacznie przesądzić, czy dla danej inwestycji jest możliwość zastosowanie odrębności określonych w art. 3 i art. 4a ust. 6 i ust. 7. Zgodnie z dodawanym art. 2a zaliczenie określonego działania do inwestycji dla Odry będzie w pierwszej kolejności wymagało wpisania się w katalog rodzajów działań określonych w art. 2a ust. 1. Następnie dane działanie będzie musiało zostać ujęte w akcie wykonawczym wydanym na podstawie art. 2a ust. 2.

Jednak w przypadku zmiany aktu wykonawczego wydawanego na podstawie art. 2a ust. 2 ustawy o rewitalizacji – przesądzający będzie stan prawny w dniu złożenia wniosku. Tym samym zmiana tego aktu wykonawczego nie powinna budzić wątpliwości, co do możliwości, kontynuowania inwestycji w trybie odrębnym (określonym w art. 4a ust. 3) a także o możliwości wydatkowania środków z dotacji przyznanych na podstawie przepisów art. 3. Z uwagi na ochronę spraw w toku – przedsięwzięć rozpoczętych zakłada się, że o możliwości kontynuowania inwestycji w trybie odrębnym (określonym w art. 4a ust. 1 i 6) a także o możliwości wydatkowania środków z dotacji przyznanych na podstawie przepisów art. 3, będzie rozstrzygał stan prawny z chwili złożenia wniosku o udzielenie dotacji albo wniosku złożonego w sprawie, o której mowa w art. 4a ust. 1.

Dodawany **art. 7a** do ustawy o rewitalizacji rzeki Odry zakłada wprowadzenie **specjalnego przeglądu pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych**.

Przepis przewiduje odrębny względem uregulowań Prawa wodnego przegląd pozwoleń wodnoprawnych i przeglądu pozwoleń zintegrowanych. Organy właściwe w sprawach pozwoleń wodnoprawnych a także organy właściwe w sprawach pozwoleń zintegrowanych dokonają szczególnego przeglądu udzielonych pozwoleń na wprowadzanie ścieków do wód ze szczególnym uwzględnieniem ilości zrzucanych ścieków w odniesieniu do aktualnego przepływu wody w Odrze. Przewiduje się, że ten przegląd będzie dokonywany co najmniej raz na 2 lata. Wyniki tego przeglądu posłużą do zmiany albo uchylecia pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych.

Dodatkowo przepis nakłada na organy właściwe w sprawach pozwoleń wodnoprawnych oraz organy właściwe w sprawach pozwoleń zintegrowanych obowiązek przekazywania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej wyników odpowiednio przeglądu pozwoleń wodnoprawnych, albo pozwoleń zintegrowanych w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia przeglądu, ze wskazaniem odpowiednio pozwoleń wodnoprawnych albo pozwoleń zintegrowanych, które powinny zostać cofnięte lub ograniczone w celu zapobieżenia zagrożeniu osiągnięcia celów środowiskowych na podstawie art. 415 lub art. 417 Prawa wodnego.

Celem przeglądu będzie cykliczne zbieranie danych na temat podmiotów, które wprowadzają ścieki do wód oraz danych na temat ilości i jakości tych ścieków, co pozwoli w sprawny sposób kontrolować stan środowiska w dorzeczu rzeki Odry. Wyniki tego przeglądu będą służyć do eliminowania występujących nieprawidłowości, co zapewni odpowiedni poziom ochrony wód rzeki Odry.

Jednocześnie na organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych nakłada się obowiązek przekazywania właściwemu organowi Inspekcji Ochrony Środowiska kopii decyzji w sprawie cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego dotyczącego wprowadzania ścieków do wód. Przedmiotowe rozwiązanie zapewni odpowiednią wymianę informacji w zakresie dozwolonego (na podstawie odpowiednich pozwoleń) oddziaływania na środowisko wodne.

W art. 2, art. 3 i art. 4 projektu ustawy zakłada się wprowadzenie zmian w następujących aktach prawnych:

1) ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17, z późn. zm.), zwanej dalej „kk”;

2) ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 383, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o przymusie”;

3) Prawie wodnym

- mające na celu likwidację Inspekcji Wodnej.

Zakłada się likwidację Inspekcji Wodnej, funkcjonującej jako wyodrębnionej formacji, na rzecz wzmocnienia potencjału personalnego i finansowego kontroli w gospodarowaniu wodami.

Utworzenie w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie (PGW WP) wyodrębnionej i uzbrojonej formacji, podejmującej w swej istocie zadania z obszaru kontroli gospodarowania wodami, w żadnej mierze nie przełożyło się na poprawę stanu wód rzeki Odry. Należy wskazać, że przy tworzeniu Inspekcji Wodnej nie wykazano, iż ta uzbrojona formacja będzie w stanie zapobiec kolejnej katastrofie na rzece Odrze. Analiza zakładanych zadań Inspekcji Wodnej także nie wskazywała, że utworzenie Inspekcji Wodnej miałoby realny wpływ na przeciwdziałanie zagrożeniu dla środowiska rzeki Odry.

Brak podstaw do tworzenia Inspekcji Wodnej wynika także z faktu, że, co do zasady, powielalaby ona tylko zadania realizowane przez inne służby, co nie polepsza poziomu ochrony wód rzeki Odry, gdyż zadania w tym zakresie i tak były już przypisane do odpowiednich organów.

Po zmianach zakłada się, że:

- 1) PGW WP samodzielnie będzie realizować zadania w zakresie kontroli gospodarowania wodami (obecnie Inspekcja Wodna ma wykonywać te zadania w imieniu PGW WP) i w tym obszarze czuwać nad przestrzeganiem przepisów Prawa wodnego;
- 2) Państwowa Straż Rybacka jako jedyny właściwy podmiot będzie wykonywał zadania z zakresu przestrzegania przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 883), które już obecnie wykonuje.

W związku z powyższym w art. 115 w § 13 kk zakłada się usunięcie z katalogu funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu kk inspektorów Inspekcji Wodnej (pkt 10) z uwagi na likwidację tej formacji.

W art. 2 w ust. 1 pkt 22 ustawy o przymusie usuwa się przepis dotyczący inspektorów regionalnej inspekcji wodnej z katalogu uprawnionych do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

W **Prawie wodnym** wprowadza się następujące zmiany:

1) rezygnuje się z przepisów przyznających uprawnienia Inspekcji Wodnej w postępowaniach związanych z uniemożliwianiem lub ograniczaniem korzystania z urządzenia wodnego wykonanego bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego lub zgłoszenia wodnoprawnego lub urządzenia wodnego z którego korzystanie z wód odbywa się bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego lub zgłoszenia wodnoprawnego, lub pozwolenia zintegrowanego (zmiany w art. 190a Prawa wodnego). W tym zakresie wszelkie kompetencje będzie wykonywać PGW WP;

2) usuwa się Inspekcję Wodną ze struktury PGW WP (zmiana w art. 239 ust. 3a, art. 240 ust. 2 pkt 26 i ust. 240 ust. 3 pkt 31 Prawa wodnego) a w konsekwencji usuwa się przepisy związane z umundurowaniem Inspekcji Wodnej (art. 251 ust. 6 Prawa wodnego);

3) uchyla się cały rozdział określający zadania i kompetencje, organy i strukturę Inspekcji Wodnej (uchylenie w dziale VI rozdziału 2a Prawa wodnego);

4) wskazuje się, że kompetencje w zakresie kontroli gospodarowania wodami PGW WP będą wykonywały samodzielnie a nie za pośrednictwem Inspekcji Wodnej (zmiana w art. 335 ust. 1 pkt 1 Prawa wodnego). W konsekwencji rezygnuje się z przepisów wykroczeniowych związanych z utrudnianiem kontroli gospodarowania wodami przez Inspekcję Wodną (art. 478a i art. 479 Prawa wodnego).

W art. 5 projektu ustawy zakłada się utrzymanie odrębności dla kilku dotychczasowych inwestycji dla Odry, ujętych w obowiązującej ustawie w art. 2, które zapewnią ułatwienie realizacji i możliwość dofinansowania tych inwestycji. Należy wskazać, że wśród ujętych w obowiązującej ustawie inwestycji 5 z nich (z ponad 50) ma charakter renaturyzacyjny. Tym samym ich realizacja może pozytywnie wpłynąć na stan wód rzeki Odry. W związku z powyższym zakłada się dla tych inwestycji wprowadzenie takich samych odrębności jak dla nowych inwestycji dla Odry (ujętych w dodawanym art. 2a). Przedmiotowe rozwiązanie umożliwi szybszą realizację przedmiotowych działań.

W art. 6 projektu ustawy zakłada się stosowanie przepisów dotychczasowych do dotychczasowych inwestycji dla Odry, wskazanych w art. 2 ustawy o rewitalizacji, dla których do dnia wejścia w życie ustawy wszczęto postępowanie w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji.

Przepis art. 6 ust. 2 projektu ustawy zakłada stosowanie przepisów dotychczasowych do dotacji, wskazanych w art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, udzielonych do dnia wejścia w życie ustawy.

Przedmiotowe rozwiązania mają na celu ochronę interesów w toku, tj. postępowań wszczętych na odrębnych zasadach, które powinny być dokończone zgodnie z nową procedurą.

W art. 7 projektu ustawy określono możliwość zastosowania specjalnych uprawnień dla nowych „inwestycji dla Odry”, które zostaną określone w rozporządzeniu.

W przypadku inwestycji, które zostały zaliczone do inwestycji dla Odry na podstawie art. 2a ust. 2, wszczętych i niezakończonych:

1) nie będzie się stosowało art. 4a ust. 1-5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;

2) będzie się stosowało art. 4a ust. 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Niecelowe jest skracanie terminów wydania rozstrzygnięć przez organy administracji w toku prowadzonego postępowania administracyjnego. Tym samym zakłada się, że do spraw wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 2a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Natomiast w przypadku gdy całe przedsięwzięcie ma być procedowane w ramach odrębnej procedury - ustanowionej w tzw. specustawie przeciwpowodziowej – wprowadza się możliwość skorzystania przez inwestora z tej procedury nawet jeżeli już rozpocznie realizację inwestycji w ramach zwykłego trybu. Związane jest to z faktem, że dzięki zastosowaniu przepisów tzw. specustawy przeciwpowodziowej inwestor będzie mógł szybciej uzyskać stosowne pozwolenia niż miałyby to miejsce w zwykłym trybie.

W art. 8 - art. 14 projektu ustawy ujęto przepisy przejściowe i dostosowujące związane z likwidacją Inspekcji Wodnej i przejściem dotychczasowych zadań, spraw, pracowników przez odpowiednie jednostki.

W art. 8 projektu ustawy zakłada się zniesienie organów Inspekcji Wodnej i likwidację instytucji związanych z funkcjonowaniem tych organów.

W art. 9 projektu ustawy zakłada się przejście przez PGW WP zadań dotychczasowego Krajowego Inspektora Wodnego oraz dotychczasowych regionalnych inspektorów wodnych związanych z kontrolą gospodarowania wodami w zakresie określonym w przepisach działu VII rozdziału 3 Prawa wodnego. Wynika to z faktu, że obecnie Inspekcja Wodna wykonuje przedmiotowe zadania w imieniu PGW WP. Natomiast po likwidacji Inspekcji Wodnej PGW WP przejmie do samodzielnego wykonania zadania z zakresu gospodarowania wodami.

W art. 10 projektu ustawy zakłada przejście zadań dotychczas wykonywanych przez Inspekcję Wodną. Należy wskazać, że w odróżnieniu od regulacji z art. 9 projektu ustawy, art. 10 dotyczy zadań, do których obecnie kompetencje ma jednocześnie kilka podmiotów (występuje tzw. dublowanie się kompetencji), w tym Inspekcja Wodna. Tym samym nie ma potrzeby przekazania kompetencji pomiędzy organami administracji publicznej, a wystarczające jest przekazanie prowadzonych konkretnych spraw, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie przepisów.

W związku z powyższym zakłada się przejście przez:

1) PGW WP spraw prowadzonych do dnia wejścia w życie ustawy przez dotychczasowego Krajowego Inspektora Wodnego oraz dotychczasowych regionalnych inspektorów wodnych, a związanych z:

a) wykonywaniem czynności określonych w art. 190a ust. 1 i 3 pkt 1 Prawa wodnego,

b) kontrolą przestrzegania przepisów Prawa wodnego oraz przepisów wydanych na podstawie tej ustawy;

2) Państwową Straż Rybacką spraw prowadzonych do dnia wejścia w życie ustawy przez dotychczasowego Krajowego Inspektora Wodnego, dotychczasowych regionalnych inspektorów wodnych związanych z kontrolą przestrzegania przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na podstawie tej ustawy.

W **art. 11 projektu ustawy** zakłada się, że czynności i rozstrzygnięcia dokonane przez Krajowego Inspektora Wodnego oraz regionalnych inspektorów wodnych w sprawach, o których mowa w art. 9 i art. 10 projektu ustawy będą ważne i skuteczne. Przedmiotowe rozwiązanie zapewni możliwość kontynuacji przedmiotowych spraw, bez konieczności powtarzania czynności już dokonanych.

W **art. 12 projektu ustawy** zakłada się przekazanie zabezpieczonych ryb, dokumentów i przedmiotów w sprawach prowadzonych dotychczas przez Inspekcję Wodną. Z uwagi na fakt, że zwierzęta wymagają odpowiedniego traktowania termin ich przekazania został skrócony do minimalnego. Natomiast w przypadku zatrzymanych dokumentów, o których mowa w art. 251d ust. 3 pkt 3 obowiązującej ustawy o rewitalizacji – krótszy (3 dniowy) termin wynika z konieczności dochowania terminów ustawowych.

Pozostała dokumentacja, którą obecnie dysponuje Inspekcja Wodna, będzie przekazana w terminie 14 dni w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania administracji publicznej.

Z uwagi na fakt, że Inspekcja Wodna wchodzi w skład PGW WP nie będzie potrzeby przekazywania PGW WP dokumentacji w ramach prowadzonych spraw, gdyż jest faktycznie ona już w ich posiadaniu.

W **art. 13 projektu ustawy** zakłada się przejęcia do prowadzenia przez właściwą jednostkę Państwowej Straży Rybackiej postępowań wszczętych i niezakończonych w sprawach o wykroczenia, które zostały określone w przepisach ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym oraz przepisach wydanych na podstawie tej ustawy. Przedmiotowe rozwiązanie zapewni kontynuację spraw wszczętych i niezakończonych. Analogicznie zakłada się rozwiązanie kwestii spraw wszczętych i niezakończonych dotyczących wykroczeń związanych z naruszeniem Prawa wodnego oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy.

W **art. 14 projektu ustawy** zakłada się uregulowanie kwestii pracowników Inspekcji Wodnej. Z uwagi na fakt, że Inspekcja Wodna wchodzi w skład PGW WP, tym samym pracownicy Inspekcji Wodnej są pracownikami PGW WP. W związku z powyższym nie ma potrzeby regulować kwestii przeniesienia pracowników Inspekcji Wodnej do PGW WP. Jednak z uwagi na możliwą przede wszystkim częściową zmianę zakresu realizowanych zadań przez dotychczasowych pracowników Inspekcji Wodnej celowe jest przesądzenie w przepisach przypisania odpowiednich zadań do pracowników dotychczas wykonujących zadania Inspekcji Wodnej.

W **art. 15 projektu ustawy** określa się maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych

na wykonywanie zadań przez PGW WP w zakresie planowanych inwestycji. Należy podkreślić, że przedmiotowy limit wydatków został ustalony w wysokości dotychczas przyznanego limitu dla „inwestycji dla Odry” określonych w art. 2 ustawy o rewitalizacji - bez uwzględniania środków przeznaczonych na rok 2024 (które to środki zostały już wydane). W związku z powyższym przedmiotowa zmiana nie będzie generowała dodatkowych wydatków dla Skarbu Państwa z uwagi na rezygnację z limitów wydatków z budżetu państwa dla „inwestycji dla Odry”, o których mowa w art. 2 ustawy o rewitalizacji, i ich przeniesieniu dla nowych „inwestycji dla Odry” określonych w dodawanym art. 2a ustawy o rewitalizacji.

Przepis powierza monitorowanie wykorzystania limitu wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań przez PGW WP w zakresie planowanych inwestycji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej wdraża mechanizm korygujący, polegający na obniżeniu kosztów realizacji powyższych zadań w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków.

W art. 16 projektu ustawy zakłada się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, co należy uznać za odpowiedni termin dla wdrożenia rozwiązań przewidzianych w projekcie ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, które mogą być zaangażowane w wykonywanie czynności na potrzeby realizacji inwestycji dla Odry przez PGW WP.

Projekt nie wpływa na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.).

Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UD96.